

blaženi papež Pij IX.

Papež Pij IX. spada v skupino papežev (od njega do Janeza XXIII.), ki so bili člani Frančiškovega svetnega reda.

Rodil se je kot najmlajši sin v družini Mastai Ferretti z imenom Giovanni-Maria-Giovanni-Battista-Pietro-Pellegrino-Isidorio 13. maja 1792. Pozneje so ga klicali le Giovannino, Janezek. Osnovno izobrazbo mu je posredovala kar mati, nakar je 1803 vstopil v srednjo šolo, ki pa jo je moral leta 1808 bolezn (božjasti) zapustiti. Vseeno pa je že čez dve leti nadaljeval študij matematike, modroslovja, prava in bogoslovja v Rimu. 10. aprila 1819 je bil posvečen v duhovnika, 21. maja 1827 imenovan za spoletskega nadškofa in 17. decembra 1832 za nadškofa Imole. Že tedaj so ga predložili papežu kot kandidata za kardinala; vendar je le-ta imel pomisleke, češ da je preveč liberalno usmerjen rekoč: „V hiši Mastaijevih so še mačke liberalne.“ Kardinal je postal leta 1840.

Ko je 1. junija 1846 umrl papež Gregor XVI., je bila večina kardinalov prepričana, da je treba spremeniti enostransko in konzervativno usmeritev pokojnega papeža. Zato so že drugega dne konklava izvolili za novega papeža kardinala Giovannija Mastai-Ferrettija, ki je bil na glasu po svoji svobodomiselnosti. Privzel si je ime Pij IX. Papež je bil med letoma 1846 in 1878; za apostolom Petrom je imel najdaljši pontifikat.

V začetku je bil zelo priljubljen med italijanskimi svobodomiselniki. Ker pa ni želel napovedati vojne Avstriji, se je njegova popularnost zmanjšala. Tako je moral pred revolucionarji 24. novembra 1848 preoblečen v duhovniško obleko pobegniti v Gaeto, kjer je v Neapeljskem kraljestvu prebil 17 mesecev, potem pa se je vrnil v Rim. Tu pa je bil prisiljen, da se odpove papeški državi in se umakne v Vatikan. Šele Lateranska pogodba, ki je bila sklenjena 11. februarja 1929, je rešila odnos Vatikana in Italije ter določila, da je papež suveren na področju Vatikana, svetoletnih bazilik in letne rezidence Castel Gandolfo. Kljub temu pa je zaradi papeževega prizadevanja za oznanjanje prave vere v njegovem času pomembnost papeštva narasla.

Papež Pij IX. je najbrž najbolj znan po tem, da je 8. decembra 1854 razglasil versko dogmo o Marijinem brezmadežnem spočetju z bulo „Ineffabilis Deus“. Vsebina te izjave pravi, da Marija niti en sam trenutek svojega obstajanja ni bila pod gospodstvom greha, da jo je Kristusovo vnaprejšnje odrešenje kot edino izmed ljudi odtegnilo postavi izvirnega greha.

Papež je s tem rešil stoletja trajajoči spor med teološko šolo dominikanskih in frančiškovskih filozofov v korist poslednjih. Pred razglasitvijo povprašal za mnenje vse škofo po svetu: 536 škofov je bilo za, 4 so bili proti, 36 pa »iuxta modum« (niso bili proti, ampak so menili, da čas ni primeren).

Sklican je tudi Prvi vatikanski koncil, ki je svoje zasedanje začel 8. decembra 1869. Na njem je razglasil dogmo o papeževi nezmotljivosti, izdal pa je dokument o katoliški veri, s katerim je jasno razložil katoliško vero in mišljenje na temelju razodetja. Zaradi vojnih razmer je papež prekinil koncil, ki se ni več nadaljeval.

Pod papežem Pijem IX. se je zelo poživila misijonska dejavnost Cerkve ne le med drugimi, zlasti evropskimi narodi, tudi med Slovenci. Pod njim sta tako delovala Ignacij Knoblehar in Friderik Baraga (Pij IX. ga je imenoval za škofa). Hkrati pa je potrdil Slomškovo premestitev škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Maribor.

S svojimi nasveti je pomagal don Bosku ustanoviti salezijansko družbo, tako da ga imenujejo tudi »don Boskov papež«.

Umrli je 7. februarja 1878 v Rimu. Prošnjo za njegovo beatifikacijo so že manj kot en dan po njegovi smrti poslali iz OFS na Dunaju. Za blaženega je bil razglašen 3. septembra leta 2000.

